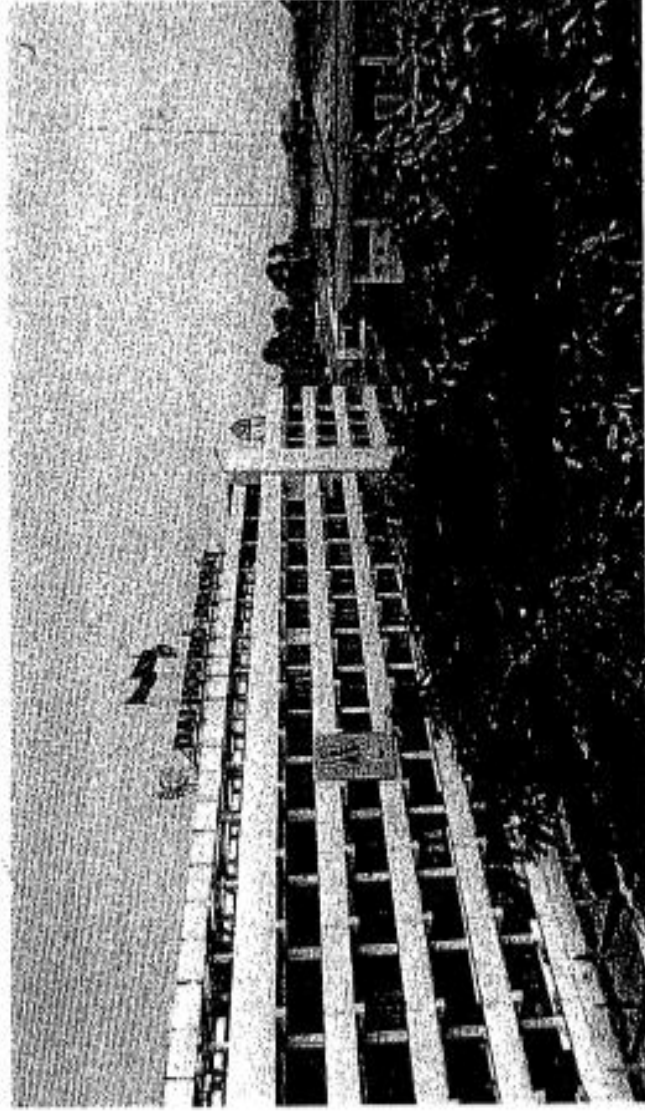

Tạp chí
KHOA HỌC KỸ THUẬT
MỎ - ĐỊA CHẤT

Số 42
4 - 2013

TRƯỜNG ĐẠI HỌC MỎ - ĐỊA CHẤT, HÀ NỘI

TẠP CHÍ KHOA HỌC KỸ THUẬT MỎ - ĐỊA CHẤT Số 42/4-2013

MỤC LỤC

Tổng biên tập:	
PGS.TS. TRẦN ĐÌNH KIẾN	
Phó tổng biên tập:	
PGS.TS. NGUYỄN QUANG LUYỆN	
PGS.TS. LÊ HẠ AN	
Ủy viên thường trực HĐQT kiêm Tổng	
PGS.TS. BÌNH VĂN THẮNG	
Thư ký tòa soạn:	
CVC. TS. NGUYỄN THỊ NGỌC THƯƠNG	
Tòa soạn:	
CV. TS. HOÀNG THỊ HƯƠNG	
CÁC ỦY VIÊN	
HỘI ĐỒNG BIÊN TẬP	
1. PGS.TS. ĐANG VĂN CHÍ	
2. TS. ĐAM THUY ĐƯƠNG	
3. PGS.TS. NGUYỄN KHẮC GIANG	
4. TS. LSKH. HOÀNG NGỌC THỊ	
5. PGS.TS. TRẦN THỊ ANH HAI	
6. GS.TS. VŨ TRỌNG HƯNG	
7. PGS.TS. PHAN HIÊN HƯNG	
8. TS. NGUYỄN ĐÌNH LẠC	
9. PGS.TS. NGUYỄN VĂN LÂM	
10. PGS.TS. KIM NGỌC LÂN	
11. GS.TS. VŨ CHÍ MỸ	
12. PGS.TS. BUI XUÂN NAM	
13. PGS.TS. PHẠM XUÂN NGUYỄN	
14. GS.TS. NGUYỄN QUANG PHÍCH	
15. PGS.TS. NGUYỄN PHƯƠNG	
16. TS. TRẦN ĐÌNH SƠN	
17. PGS.TS. LÊ TRỌNG THẮNG	
18. PGS.TS. NGUYỄN QUANG THẮNG	
19. PGS.TS. ĐỖ THỊ XUÂN THẢO	
20. PGS.TS. TÀ ĐỨC THỈNH	
21. TS. NGUYỄN CHI BÌNH	
22. PGS.TS. ĐỖ HỮU TÙNG	
23. TS. NGUYỄN THỊ VINH	
24. PGS.TS. NGUYỄN TRƯỜNG XUÂN	
25. PGS.TS. NGUYỄN BÌNH YẾN	

ĐẦU KHÍ

1. Đoàn Văn Huân, Phạm Xuân Núi, Lương Văn Sơn, Nghiên cứu tái chế chất xúc tác từ phân xưởng Reforming của nhà máy lọc dầu Dung Quất và định hướng cho quá trình xử lý khí thải Cochon Monooxit (CO)
2. Nguyễn Thị Linh, Phạm Trung Kiên, Một số đặc trưng cấu trúc của vật liệu mao quản trung bình MSU-S trên cơ sở phân tích nhiệt trọng phân Việt Nam, định hướng cho quá trình nhiệt phân Biomass
3. Phạm Đức Thắng, Nguyễn Văn Minh, Trần Đình Kiên, Cao Ngọc Lâm, Nguyễn Thế Vinh, Nguyễn Mạnh Hùng, Hoàng Linh Lan, Nghiên cứu giải pháp gia tăng thu hồi dầu bằng bơm ép khí nước biển mặn (WAG) cho tầng miocen hạ, mỏ Bạch Hổ

ĐỊA CHẤT - KHOÁNG SẢN VÀ MÔI TRƯỜNG

4. Lương Quang Khang, Đặc điểm địa chất và khoáng sản khu vực Trung Phú Bô, Nghệ An
5. Nguyễn Kim Ngọc, Nguyễn Văn Lâm, Hoàng Văn Hoan, Nguyễn Thị Thanh Giang, Nguyễn Hải Long, Phân vùng địa chất thủy văn thành phố Hà Nội
6. Đỗ Minh Toàn, Nguyễn Thị Nu, Đặc điểm sự kháng cát của đất loại sét yếu bão hòa ẩm, 23 phần bố ở các tỉnh ven biển đồng bằng sông Cửu Long

KHAI THÁC MỎ & XÂY DỰNG CÔNG TRÌNH NGÂM

7. Nguyễn Cao Khải, Trần Xuân Hà, Nguyễn Văn Thịnh, Hiện trạng và phương án cải tạo hệ thống thông gió mỏ than Hà Lâm
8. Nguyễn Quang Phích, Bùi Văn Đức, Lê Tuấn Anh, Phạm Ngọc Anh, Nút nê trong bê tông xi măng, nguyên nhân và một số giải pháp phòng tránh, khắc phục

9. Lê Văn Quyến, Mối liên hệ giữa các thông số khoáng nổ mịn với các thông số cơ bản của hệ thống khai thác mỏ đá lộ thiên

CƠ ĐIỆN MỎ

10. Phạm Đức Thiện, Các yếu tố ảnh hưởng đến tổn thất áp suất do ma sát của dòng chất lỏng khoan trong khoảng không vành xuyên giếng khoan đứng
11. Nguyễn Văn Bưởi, Vũ Thị Hiền, Thực trạng quản lý vốn nhà nước trong các công ty cổ phần thuộc Tập đoàn Công nghiệp Than khoáng sản Việt Nam
12. Lê Đình Chiêu, Đặng Huy Thái, Đặng Thị Bích, Kiến nghị việc xây dựng đơn giá nền lương trên 1000 đồng giá trị gia tăng
13. Lê Minh Thông, Sự giống và khác nhau trong các điều khoản phân chia sản phẩm đầu khi trong hợp đồng PSC của một số quốc gia

TRÁC ĐỊA - ĐỊA CHÍNH - BẢN ĐỒ

14. Nguyễn Văn Sáng, Xác định địa phương trong lực và di thường độ cao từ kết quả của vệ tinh Gradient trong lực GOCE tại Việt Nam
15. Trần Đình Trí, Trần Thuần Hà, Về bài toán xây dựng mô hình lập thể đơn

giải tích

CÔNG NGHỆ THÔNG TIN

16. Nguyễn Văn Cảnh, Trương Văn Quốc Nhật, Nguyễn Thành Huy, Trần Hữu Tuyền, Nguyễn Đình Tiến, Hoàng Ngô Tự Do, Hoàng Hoa Thám, Sử dụng công nghệ .Net và mã nguồn mở MapWindows GIS để xây dựng phần mềm quản lý tài nguyên khoáng sản và nước dưới đất trên Server Thiên Huế
17. Lê Thanh Huệ, Phạm Cảnh Dương, Tourist toàn phục hồi màu cho tư liệu ảnh đã bị lão hóa

**Tòa soạn: PHÒNG KHOA HỌC - CÔNG NGHỆ, TRƯỜNG ĐẠI HỌC MỎ - ĐỊA CHẤT
ĐỒNG NGẠC - TUYÊN - HÀ NỘI**

Tel: 04.38386437; Fax: 04.38389633; Email: tanchimdc@vaboa.com

Giấy phép xuất bản số: 2315/GP-BTTTT, ngày 30 tháng 11 năm 2012

In tại Công ty cổ phần In và Thương mại Đồng Bắc, số 15, ngõ 14, phố Pháo Đài Láng, Đống Đa, Hà Nội.

Số lượng 300 bản in, khổ 19 x 27 cm. Nộp lưu chiểu tháng 04 năm 2013.

Trang

14
22
22
28
36
44
44
49
60
64
64
71
71
74
79
83
83
88
93
93
103

NGI
REFC

L.M.I
hien
refor
hien
tiap
baca
vash
50)
pian
Xan
tich
xuc
ngi
ch
ng
cui
xii
ph

VỀ BÀI TOÁN XÂY DỰNG MÔ HÌNH LẬP THỂ ĐƠN GIẢI TÍCH

TRẦN ĐÌNH TRÍ, TRẦN THANH HÀ, Trường Đại học Mô - Địa chất

Tóm tắt: Bài báo giới thiệu thuật toán xây dựng mô hình lập thể đơn giải tích từ những tâm ảnh chụp bằng các máy chụp ảnh khác nhau, với điều kiện hình học chụp ảnh bất kỳ. Thuật toán được xây dựng trên cơ sở sử dụng phương trình đồng phẳng của 3 vector (vector đường đi ảnh, vector điểm ảnh trái và vector điểm ảnh phải) trong không gian. Quá trình xây dựng mô hình lập thể đơn giải tích được thực hiện theo 2 bước: Xác định và bình sai các nguyên tố định hướng của ảnh trái và phải của cặp ảnh lập thể; xác định và bình sai tọa độ không gian của tập hợp điểm trên mô hình. Thuật toán được sử dụng để vẽ cặp ảnh lập thể giải tích, và đã được lập trình. Chương trình tính toán bằng các số liệu mẫu đã khẳng định tính chính xác và khả năng ứng dụng của thuật toán trong đo vẽ giải tích cặp ảnh lập thể.

1. Đặt vấn đề

Hiện nay, trong đo ảnh người ta không chỉ sử dụng các tâm ảnh chụp được chụp bằng máy chụp ảnh kỹ thuật, với các điều kiện hình học chụp ảnh chuẩn mà còn sử dụng các tâm ảnh được chụp bằng các máy chụp ảnh không chuyên, điều kiện chụp ảnh tự do, như ảnh chụp trên tàu lượn, máy bay không người lái... Để xây dựng mô hình lập thể đơn từ những tâm ảnh chụp đó, cần thiết phải xây dựng các thuật toán xử lý các tâm ảnh với các góc định hướng có độ lớn bất kỳ. Các mô hình lập thể đơn sẽ được sử dụng để vẽ địa hình bổ sung, thành lập mô hình 3D đối tượng...

2. Cơ sở lý thuyết

Trong lý thuyết đo ảnh, để xây dựng mô hình lập thể đơn giải tích, cần thiết phải xác định:

- 18 nguyên tố định hướng của cả 2 ảnh trái và phải;

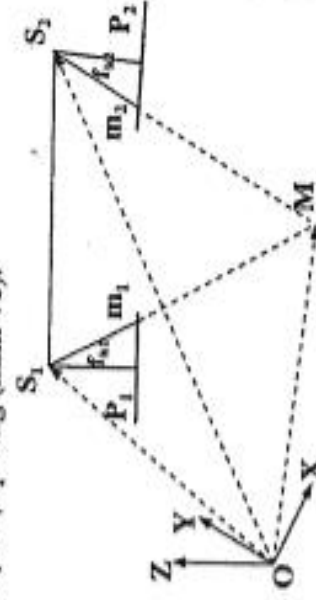
- $3n$ giá trị tọa độ của điểm trên mô hình (n - số lượng điểm cần xác định tọa độ).

Thực tế, để xác định đồng thời $18 + 3n$ ẩn số là vẫn để không đơn giản, đặc biệt khi số lượng điểm (n) trên mô hình lên tới hàng trăm điểm. Do vậy, quá trình xây dựng mô hình lập thể đơn giải tích từ những tâm ảnh chụp tự do bằng các máy chụp khác nhau có thể tiến hành theo 2 bước:

- **Bước 1:** Xác định và bình sai các nguyên tố định hướng của ảnh. Khi đó, số lượng ẩn chỉ còn 18.

- **Bước 2:** Xác định và bình sai tọa độ điểm trên mô hình bằng bài toán giao hội thuận.

Giả sử ảnh trái P_1 và ảnh phải P_2 đã được định hướng tương đối với nhau, khi đó các điểm tâm chụp S_1, S_2 và các cặp điểm ảnh cùng tên m_1 và m_2 bất kỳ sẽ nằm trên cùng một mặt phẳng (hình vẽ).

Hình : .....?

Khi đó tọa độ không gian của chúng phải thỏa mãn phương trình:

$$F = \begin{vmatrix} X_{s1} & Y_{s1} & Z_{s1} & 1 \\ X_{s2} & Y_{s2} & Z_{s2} & 1 \\ X_{m1} & Y_{m1} & Z_{m1} & 1 \\ X_{m2} & Y_{m2} & Z_{m2} & 1 \end{vmatrix} = 0; \quad (1)$$

Hệ tọa độ không gian mặt đất OXYZ có thể chọn bất kỳ. Nếu chọn OXYZ trùng với hệ tọa độ trắc địa, thì khi đó mô hình lập thể sẽ được định hướng tuyệt đối trực tiếp.

Tọa độ không gian của các điểm m_1 và m_2 được tính theo các công thức của đo ảnh: